

Elian Somers (38): *Border Theories*. Ontwerp Hans Gremmen. Fw:Books. 35 euro. Oplage: 500. Productiekosten: 25 duizend euro.

'In mijn werk onderzoek ik utopische stadslandschappen. Voor *Border Theories* heb ik de sovjetutopie onderzocht. Een reis door de Baltische staten in de zomer van 2008 was aanleiding voor het project. Kaliningrad ligt als Russische enclave in het EU-gebied; je hebt een visum nodig om erdoorheen te kunnen reizen. De onmogelijkheid verder te reizen fascineerde me.

'Dit is mijn eerste boek; meestal maak ik ruimtelijke installaties. Om bij dit project een context te scheppen, heb ik twee theoretici aan het woord gelaten: een stedenbouwkundige en een kunsthistoricus. Dat kun je in een boek goed kwijt: ik heb een essaykatern gemaakt.

'Van dit project is een tentoonstelling te zien geweest in het Stedelijk Museum Bureau Amsterdam. Het voordeel van een publicatie boven een tentoonstelling is dat die blijvend is, waardoor die zich op een bredere manier verspreidt. Het boek kan een permanente reflectie bieden op architectuur en het stedenbouwkundig debat.

'Ik heb veel geluk gehad dat ik een publicatiesubsidie van het Mondriaanfonds kreeg, waarmee ik ongeveer de helft van de kosten heb kunnen dekken. Verder hebben de uitgever en ik er geld in geïnvesteerd. Dankzij de subsidiëring komt het geld dat ik erin heb gestopt, denk ik wel terug, maar ik zal er niet aan verdienen.' **MM**

Ook zonder de theoretische onderbouwing die Elian Somers aanbracht in haar boek over steden in de voormalige Sovjet-Unie, komt in de foto's de treurigheid waarop utopieën kunnen uitdraaien goed over. Een onder Stalin gestichte Joodse stad met afbrokkelende Bauhausarchitectuur, steden met enorme betonnen pilaren voor nooit gerealiseerde, gedroomde bruggen: melancholieke plaatsen waar lijkt te zijn vergeten dat ze ooit werden bedacht voor degene die op de foto's ontbreekt: de mens. **AH**

➔ Lees verder op pagina V4